

eller en Fremstilling af Faktum, saaledes som det er gaaet til ved den ompurgte Leilighed, hvorhos han fremstiller sit Mandstabs til Afhøring. Dommeren er da opfordret til at rette Spørgsmaal til Skipperen og til Mandstabet, for at komme paa det Nene med, hvorledes Sagen hænger sammen, men han mangler den for at komme til et sikkert Resultat fornødne Indsigt. Han veed nok, at Spørgsmaal, vedrørende Vinden og Veivet, Skibets Udrustning, Ladningens Stuvning osv. kan have Betydning med Hensyn til den foreliggende Sag, men han er ikke istand til med fuld Nytte at rette de herhen hørende Spørgsmaal til de Vedkommende, og retter han Spørgsmaal til dem paa dette Omraade, ja, saa er han som oftest ikke istand til at bedømme Værdien af de Svar, som han faar. Han vil saaledes være nødt til at slutte Sjøforklaringen med den Jølelse, at han ikke er paa det Nene med, om Alting virkelig er gaaet saaledes til, som det burde være gaaet til. Hvad der gjælder med Hensyn til Sjøforklaringer, gjælder naturligvis ogsaa i ligesaa høi Grad, naar der er Tale om Optagelse af et Forhør til Dplysning om, hvorvidt der foreligger en eller anden strafbar Handling. Blandt de Personer, som Dommeren der skal afhøre, vil som oftest netop den Person være, som der er Tale om har begaaet Forseelsen eller Forbrydelsen, har gjort sig skyldig i en Overtrædelse af sine Pligter eller deslige. Den samme Betragtning, som jeg opstillede med Hensyn til Sjøforklaringer, vil da ogsaa komme frem her, nemlig, at Dommeren ikke vil være istand til fuldt at trænge ind i Sagen. Jeg har saaledes i min Praxis' engang modtaget en Sjøforklaring angaaende et stort Seilskib paa over 1,500 Tons, som var gaaet under i en Storm i aaben Sø. Skipperen og en stor Del af Mandstabet vare gaaede under med Skibet, medens Styrmanden og endel af Mandstabet vare blevene reddede og komne iland. Skibet var gaaet tilgrunde i en Storm paa et Sted, som flere mindre Skibe til samme Tid havde passeret, uden at lide nogenfomhelst Meen. Sagens Omstændigheder talte stærkt for, at der rimeligvis forelaa Feil med Hensyn til Skibets Udrustning og Lastens Stuvning. Det fulgte jo af sig selv, at jeg, saa godt jeg kunde, rettede Spørgsmaal angaaende disse Punkter til Styrmanden. Var der Noget, som kunde drages til Ansvar for de begaaede Feil saavel som for, at Skipperen og det øvrige Mandstabs ikke vare blevene reddede ved samme Leilighed, maatte det imidlertid være Styrmanden. Resultatet blev det, at der ikke var Noget at gjøre ved Sagen; men jeg sølte mig ikke overbevist om, at Alting var gaaet saaledes til, som det burde. Sigt er Noget, som ligger i Sagens Natur; det kan med den nuværende Ordning ikke være anderledes. Det, som Dommeren mangler, er en sagkyndig Bistand. Naar Dommeren har et Par sagkyndige Mænd tilstede i Retten, med hvilke han

kan raadsføre sig, ville disse jo med Lethed kunne gjøre Dommeren opmærksom paa de svage Punkter, som findes i de afgivne Forklaringer, samt paa de Spørgsmaal, som bør rettes til de Vedkommende for at bringe Sagen til Klarhed. Det er derfor, at jeg hilser disse Bestemmelser med stor Glæde. Følgen af dem vil ventelig blive den, at Sjøforklaringen, der nu som oftest er en ren Formsag, vil blive en virkelig Sjøforklaring, der saavidt muligt bringer den fulde Sandhed frem for Lyset, samt at i Straffesager Sagens sande Sammenhæng vil blive behørig oplyst. I alt Fald vil der være vundet — saavidt det lader sig gjøre — Sikkerhed for, at Faktum bliver saa fuldt oplyst, som det kan blive. Dette vil ikke blot have en frugtbringende Virkning for de Sager, som skulle bygges paa disse Forklaringer, men det vil ogsaa, som den ærede sidste Rædler gjorde opmærksom paa, have en videregaaende Virkning. Det kan nemlig ikke feile, at den Omstændighed, at man veed, at Sjøforklaringer og Sjøforhør blive optagne med den fornødne Omhu, maa blive en Spore for Skipperne, Styrmand og andre, hvem en saadan Pligt paahviler, til at drage Omhu for, at Alt, hvad der vedrører Seiladsen m. v., er i Orden. Jeg kan endvidere heller ikke skjønne Andet, end at Loven vil udøve en gavnlig Virkning med Hensyn til Anvendelsen af den anden Lov, som vi nu ere i Færd med at vedtage, nemlig Loven om Tilfald med danske Handelsstæders Sjødygtighed m. m., idet en Lov, der medfører en omhyggeligere Undersøgelse, vistnok ogsaa i sine Konsekvenser vil føre til, at der fjeldnere vil blive Tale om de for Søarten skadelige Indgreb fra Skibsinsepektørernes og Besigtelseskommissionernes Side. Jeg maa derfor udtale min store Tilfredshed med, at der nu er Tale om at bringe dette sagkyndige Element ind i Underretterne. — Der er imidlertid et Punkt, hvor jeg ikke ganste kan samstemme med Lovforslagets Bestemmelser, og det er, at dette sagkyndige Element udenfor Kjøbenhavn skal deltage i Sagens Paadømmelse. Det forekommer mig ikke, at dette sagkyndige Element i Retten hører hjemme udenfor selve Undersøgelsen. Det er med Hensyn til Undersøgelsen, at man trænger til det sagkyndige Element; men, naar man har det der, behøver man det ikke med Hensyn til Paadømmelsen. Det er Noget, som gjælder paa saamange Omraader, men ikke mere her end paa forskellige andre, hvor Dommeren skal paafjende en Sag paa et eller andet fagligt Grundlag, at han behøver sagkyndig Bistand; men, naar denne er blevet ham tildele ved Tilveiebringelsen af Bevismaterialelet saa maa Dommeren være og vil altid være i Besiddelse af fornøden Kundskab til at kunne paafjende Sagen. Vil man i det foreliggende Tilfælde medtage det sagkyndige Element ved Sagens Paadømmelse, vil man ogsaa faae forskellige Regler